

Evaluatieplan Operationeel Programma Zuid-Nederland

Europees fonds voor Regionale Ontwikkeling 2021-2027

Concept, versie 2.0, 26 juli 2023

Beheerautoriteit Zuid-Nederland

Inleiding

Achtergrond

Het evaluatieplan Operationeel Programma Zuid-Nederland 2021-2027 beschrijft de plannen die de Beheerautoriteit Zuid-Nederland (hierna BA) heeft inzake monitoring en evaluatie van het Operationeel Programma (OP) in de programmaperiode van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Met het opstellen van het evaluatieplan voor het OP voldoet de BA aan de verplichting op grond van artikel 44 van de Verordening Gemeenschappelijke Bepalingen inzake ESI-fondsen (2021/1060), hierna GB-verordening. Lidstaten of hun bevoegde beheerautoriteiten evalueren de programma's met hulp van functioneel onafhankelijke deskundigen om de kwaliteit en tenuitvoerlegging van de programma's te verbeteren. De lidstaat of de beheerautoriteit verricht, overeenkomstig met artikel 44(1) van de GB-verordening, evaluaties van de programma's met betrekking tot een of meer van de volgende vijf criteria¹:

- 1) Effectiviteit;
- 2) Efficiëntie;
- 3) Relevantie;
- 4) Samenhang;
- 5) en Uniemeerwaarde.

Een nieuwe programmaperiode breekt aan: OPZuid '21-27

Uit de tussentijdse evaluatie Kennisontwikkeling en NL 12 NL Innovatie (RUG, 2018) van de Nederlandse EFRO-programma's 2014-2020 blijkt dat innovaties daadwerkelijk impact hebben volgens de beoogde interventielogica's. Ook blijkt uit die evaluatie dat het EFRO-programma zich onderscheidt van nationale innovatiemiddelen (o.a. uit de EZK/RVO box) door het ondersteunen van complexe partnerschappen of 'Kennis en Innovatie Consortia', waarin mkb'ers en kennisinstellingen samen tot innovatie komen. Voortbordurend op deze kennis, breekt een nieuwe periode van evaluatie aan.

Het programma OPZuid is in 2022 van start gegaan met vijf openstellingen in het najaar van 2022. De Regionale Innovatiestrategie (hierna: RIS3) vormt het fundament voor de thematische openstellingen binnen de vijf transities: gezondheid, energie, voeding- en landbouw, grondstoffen, en klimaat. Deze openstellingen zijn inhoudelijke ingericht door de stuurgroep binnen het OPZuid. Daarbij is het van belang om tussentijds evaluatie- en monitoringsmomenten in te bouwen om te bezien of het programma op koers is om de resultaten te behalen. Hiermee wordt inzichtelijk of de opengestelde thema's binnen de vijf transities bijdragen aan de programmadoelstellingen. Waar nodig kan tijdig bijgestuurd worden. Tijdens de uitvoering van het programma is daarom een constante monitoring van het programma voorzien. Dit wordt, waar mogelijk, zoveel mogelijk met de andere landsdelen afgestemd.

Wij zien monitoring niet alleen een zaak van de beheerautoriteit, maar als een gezamenlijk proces van en met stakeholders. Dit impliceert dat monitoring behalve inzicht geeft in de voortgang van programmadoelstellingen, ook bijdraagt aan het versterken van de verbindingen tussen actoren in het innovatie-ecosysteem en de effectiviteit van het in het programma beschreven continue 'entrepreneurial discovery' proces ('C- EDP').

In afwijking van de vorige programmaperiode zijn in de GB-verordening verplichte evaluatiemomenten opgenomen, namelijk voor de mid-term uiterlijk 31 maart 2025 en voor de ex-post op 30 juni 2029. Daarmee zijn pikepalen voor dit plan al geslagen. Op grond van de goede ervaringen in de vorige programmaperiode willen we naast de twee verplichte evaluaties ook opnieuw een impact-evaluatie uitvoeren. Daarnaast is ook de evaluatie en monitoring van de Regionale Innovatie Strategie een belangrijk element alsmede de on-going monitoring van het programma zelf met de verplichte frequente rapportages aan de Europese Commissie ter vervanging van de jaarverslagen.

De monitoring van de openstellingen is in 2022 reeds gestart. De uitkomsten van deze monitoring, zoals jaarverslagen, aanpassingen van de regelingen, tussentijdse ervaringen, zullen in de vergadering van het Comité van Toezicht (CvT) worden geagendeerd en geven zodoende inzicht in de stand van zaken van het OP. De wijze van monitoring is nader toegelicht in hoofdstuk 5.

¹ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027

Omdat er redelijk wat overeenkomsten tussen de Nederlandse EFRO-programma's zijn en tevens uit efficiency oogpunt is het idee een gezamenlijke prestatie-evaluatie uit te voeren in het eerste kwartaal van 2025 (de tussentijdse evaluatie), deze zal wel specifieke uitspraken moeten doen per programma, maar biedt ook mogelijkheden voor een benchmark en leren van elkaar. Daarbij leidt een diepgaand en uitgebreid onderzoek tot een beeld of met de ingezette wijze van programmering, de beoogde effecten van het programma behaald worden en of dit efficiënt is.

In het OP is vastgelegd op welke wijze wordt nagestreefd de economie van Zuid-Nederland te versterken. In het OPZuid zijn de voorziene interventies en de logica beschreven. De evaluatie is erop gericht om de effecten van deze interventies na te gaan en de interventielogica op basis van de uitwerking in de praktijk te toetsen. De wijze van evaluatie en monitoring is in dit evaluatieplan vastgelegd. Het evaluatieplan biedt de basis om te komen tot kwalitatief hoogwaardige evaluaties die een efficiënte en doelmatige programmering ondersteunen.

Planning

Mei 2023	Vaststellen Evaluatieplan in Monitoringcomité	MC en BA
Najaar 2023	1e herhalingsmeting RIS3 door Prof. Boschma	Gezamenlijk Universiteit van Utrecht en de 4 BA's
Najaar 2024 1e kwartaal 2025 en mogelijk eerder starten	Opzet mid-term en aanbesteding Uitvoering mid-term, opstarten al in 2024 omdat 31 maart 2025 harde opleverdatum is.	Extern bureau 4 BA's Extern bureau 4 BA's
4e kwartaal 2025	Formuleren aanpak Impact evaluatie	Alle BA's
2026	Opdracht en uitvoering Impact evaluatie	4 BA's
Eerste helft 2029	Ex post evaluatie conform lid 2 artikel 44 GB verordening	To be decided; samen of apart als BA

Dit evaluatieplan is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Hoofdstuk 1: doelen, regelgeving en reikwijdte;
- Hoofdstuk 2: het evaluatiekader;
- Hoofdstuk 3: een omschrijving van de geplande evaluaties voor OP Zuid;
- Hoofdstuk 4: kwaliteitsborging;
- Hoofdstuk 5: monitoring;
- Hoofdstuk 6: slotwoord.

Daarnaast bevat dit document de volgende bijlagen:

- Bijlage 1: een overzicht van de indicatoren.
- Bijlage 2: de planning voor de evaluaties.
- Bijlage 3: overzicht van de te interviewen functionarissen.

Hoofdstuk 1: Doelen, reikwijdte en coördinatie

1.1 Doelen

Dit evaluatieplan richt zich op de evaluatie van het Operationeel Programma (OP) Zuid-Nederland. Voor het OP worden evaluaties uitgevoerd om de kwaliteit van de interventielogica en de uitvoering van het programma te verbeteren en de doeltreffendheid, de doelmatigheid en het effect ervan te beoordelen. Daarmee wil de BA toetsen op keuzes zoals in het OP gemaakt nog voldoen en leiden tot het gewenste resultaat.

Het evaluatieplan heeft tot doel:

- het evalueren van de voortgang van doelstellingen (neergelegd in het Operationeel Programma 2021-2027);
- op een systematische manier inzicht te krijgen in de effecten van het OP
- inzicht krijgen in de efficiëntie van het OP;
- de kwaliteit van de evaluaties te verbeteren door middel van een goede planning en de beschikbaarheid van de benodigde gegevens voor het uitvoeren van evaluaties te borgen.

Een strategische planning van de uit te voeren evaluaties zal bijdragen aan:

1. doeltreffender en efficiënter gebruik van EFRO middelen binnen het Operationeel Programma;
2. het leereffect van en een beter inzicht in de werking en de effectiviteit van de interventielogica en de gebruikte instrumenten;
3. een effectieve bijsturing van het Operationeel Programma waar wenselijk.

In het Operationeel Programma 2021-2027 en daarmee dit evaluatieplan ligt de nadruk op het evalueren van de effecten en de efficiëntie van het Operationeel Programma. In het OP is de basis gelegd voor het meten van het effect door het opnemen van indicatoren. Een overzicht van de indicatoren met bijbehorende streefwaarde zijn opgenomen in bijlage 1.

1.2 Reikwijdte

Dit evaluatieplan heeft betrekking op de periode 2021-2027 van het Operationeel Programma Zuid-Nederland van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Dit betreft de gehele programmaperiode tot en met uiterlijk 31 december 2031, de dag waarop de Ex-Postevaluatie door de Commissie moet zijn afgerond.

De basis voor het evaluatieplan is het Operationeel Programma Zuid-Nederland, en de daarin opgenomen interventiegebieden. Het evaluatieplan omvat alle evaluaties die worden uitgevoerd onder beheer van het Beheerautoriteit Zuid-Nederland. Evaluaties die onder het beheer van andere instanties worden uitgevoerd, zijn niet in dit plan opgenomen. Evaluaties waarbij de beheerautoriteit een gedeelde verantwoordelijkheid heeft zijn wel opgenomen, inclusief vermelding van de andere relevante instanties. Aanverwante monitoring maakt geen verplicht onderdeel uit van dit evaluatieplan. Daar de monitoring wel relatie heeft met de uit te voeren evaluaties wordt dit wel benoemd in dit evaluatieplan (hoofdstuk 6). Het plan betreft de gehele programmaperiode tot en met de uiterlijke indieningsdatum van de ex post evaluatie op 31 december 2031.

Vanuit de aangegeven reikwijdte van het evaluatieplan, zijn onderstaande evaluaties vanuit de Algemene Verordening voorgeschreven:

Tussentijdse evaluatie

Conform artikel 18 van de Algemene Verordening zal een tussentijdse evaluatie worden uitgevoerd, die uiterlijk 31 maart 2015 bij de Europese Commissie wordt ingediend. Het doel van deze evaluatie is om de voortgang van de uitvoering van het programma te toetsen waarbij tevens rekening moet worden gehouden met eventuele wijzigingen in de sociaal economische omstandigheden. De voortgang van het programma wordt in ieder geval getoetst aan de hand van de tussentijdse streefwaarden van de indicatoren per eind 2024 (de mijlpalen). Op grond van het resultaat van de evaluatie dient nagegaan te worden of dit aanleiding geeft tot aanpassingen van het programma.

Deze evaluatie vormt tevens de onderbouwing voor de definitieve toewijzing van het flexibiliteitsbedrag (artikel 86, lid 1 van de Algemene Verordening).

Evaluatie(s)

Conform artikel 44 van de Algemene Verordening verricht de beheerautoriteit gedurende de looptijd van het programma een of meerdere tussentijdse evaluatie(s). Belangrijke criteria in deze evaluaties zijn: effectiviteit, efficiëntie, relevantie, samenhang en Uniemeerwaarde. De evaluaties kunnen ook betrekking hebben op andere relevante criteria, zoals inclusiviteit, non-discriminatie en zichtbaarheid. In ieder geval wordt uiterlijk 30 juni 2029 een evaluatie van elk programma verricht waarin het effect beoordeeld wordt.

In hoofdstuk 3 worden de evaluaties uitgebreider beschreven.

1.3 Samenwerking tussen Beheerautoriteiten

In de periode 2021-2027 worden in Nederland vier EFRO-programma's uitgevoerd. De beheerautoriteiten realiseren zich dat hun programma's op punten van elkaar verschillen, zowel in thematiek, als in techniek. Naast de verschillen zijn er ook overeenkomsten waardoor op onderdelen samenwerking zinvol is. In de vorige programmaperiode is goede ervaring opgedaan met het gezamenlijk uitvoeren van evaluaties. Daar waar mogelijk zullen we dat in deze programmaperiode voortzetten.

Naast het feit dat samenwerking efficiency en kostenvoordelen oplevert, kan maakt samenwerking ook mogelijk om vergelijkingen te maken tussen de programma's en van elkaar te leren in het uitvoeren van de programma's zowel inhoudelijk als ook in de wijze van evaluatie en breder het managen van een programma.

1.4 Budget

De evaluaties die robuuste uitspraken kan doen over de voortgang en de effecten van de Operationele Programma's is –ongeacht de methode- betrekkelijk arbeidsintensief. De beheerautoriteit heeft in het Operationele Programma voldoende fondsen gereserveerd voor de uitvoering van de (gezamenlijk) uit te voeren evaluaties. In totaal is een bedrag van € 3.133.667,00 aan technische bijstand begroot uit de EU-bijdrage. Uit dit bedrag zullen de kosten met betrekking tot de evaluaties gedekt worden. De BA heeft in de begroting van de technische bijstand een bedrag van € 300.000 gereserveerd voor het uitvoeren van evaluaties en onderzoeken.

1.5 Vaste elementen van de evaluaties

De jaarlijkse prestatie-evaluatie en het eindverslag over de prestaties kennen een aantal gezamenlijke elementen waarover gerapporteerd dient te worden. Deze elementen, beschreven in artikel 40 van de Verordening Gemeenschappelijke Bepalingen inzake ESI-fondsen (2021/1060), zijn als volgt:

- a) de vooruitgang bij de uitvoering van het programma en bij het bereiken van de tussen- en einddoelen;
- b) alles wat van invloed is op de prestaties van het programma, en de maatregelen die genomen worden om daar wat aan te doen;
- c) wat het programma kan doen aan de problemen die worden genoemd in de landspecifieke aanbevelingen in verband met de uitvoering van het programma;
- d) de in artikel 58, lid 3, genoemde elementen van de ex-antebeoordeling en het in artikel 59, lid 1, bedoelde strategiedocument;
- e) de vorderingen van evaluaties, samenvattingen van evaluaties en het vervolg dat aan de bevindingen van de evaluaties wordt gegeven;
- f) de uitvoering van acties op het gebied van communicatie en zichtbaarheid;
- g) de vorderingen met de uitvoering van concrete acties van strategisch belang, indien van toepassing;
- h) of aan de randvoorwaarden wordt voldaan en of die tijdens de gehele programmeringsperiode in acht genomen worden;
- i) de vorderingen met de opbouw van administratieve capaciteit bij overheidsinstanties, partners en begunstigen, naargelang het geval;
- j) informatie over de bijdrage van het programma aan het InvestEU-programma overeenkomstig artikel 14 of over het gebruik van de overeenkomstig artikel 26 overgedragen middelen, naargelang het geval.

1.6 Uitgangspunten

De BA heeft bij de start van uitvoering van het Operationeel Programma governance ingericht waarbij de invulling aan het programma wordt gegeven. Via deze governance wordt een verdere verdieping gegeven hoe met keuzes voor de inzet van regelingen, verdeling van budgetten en planning van opstellingen de doelstellingen van het Operationeel programma behaald kunnen worden. Daarbij wordt het programmabudget geleidelijk gedurende het programma uitgegeven.

Dit heeft in het najaar van 2022 geleid tot een openstelling van vijf transities. Met de stuurgroep en het Comité van Toezicht is een planning afgesproken waarvan de verwachting is dat daarmee de indicatoren behaald gaan worden.

Elke lidstaat stelt een prestatiekader op om de prestaties van het programma tijdens de uitvoering ervan te kunnen monitoren, erover te kunnen rapporteren en ze te kunnen evalueren en om bij te dragen tot het meten van de algemene prestaties van de fondsen. Het prestatiekader bestaat uit:

- a) output- en resultaatindicatoren, gekoppeld aan specifieke, voor het programma geselecteerde doelstellingen die in de fondsspecifieke verordeningen zijn vastgesteld;
- b) tussendoelen voor de outputindicatoren die uiterlijk eind 2024 moeten zijn bereikt, en
- c) einddoelen voor de output- en resultaatindicatoren die uiterlijk eind 2029 moeten zijn bereikt.

De stuurgroep heeft als taak meegekregen om de strategische invulling te geven aan het programma. Tussentijdse monitoring (hoofdstuk 6) en de in dit evaluatieplan beschreven tussentijdse evaluatie geven input op welke wijze bijgestuurd dient te worden. Hierop kunnen regelingen gewijzigd, stopgezet of toegevoegd worden. Dit blijft gedurende de looptijd van het programma een dynamisch proces. Dit geeft de flexibiliteit om met keuzes voor een subsidie-instrument en het moment waarop het instrument wordt ingezet, af te stemmen op het doel dat wordt beoogd, het type project/aanvrager/sector dat dient te worden ondersteund, standen ten aanzien van de budgetuitputting en normen die vanuit het prestatiekader zijn gesteld. Tijdige evaluatie geeft zodoende inzicht of de programmering op het juiste spoor zit of dat bijstelling nodig is.

Bij de evaluaties worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De BA wil evaluaties zo dicht mogelijk bij de uitvoering laten staan. Zij beoogt alle evaluaties een zo groot mogelijk effect te laten hebben op de uitvoering in de periode 2021-2027 en daarna. Dat betekent dat wordt gestreefd naar maatwerk dat aansluit bij instrumenten en/of openstellingen. Daarbij is het van belang dat momenten gekozen worden waarop voldoende middelen zijn ingezet in projecten om een uitspraak te kunnen doen over effect en implementatie. Anderzijds dient er ook nog voldoende bijsturing mogelijk te zijn met nog in te zetten budgetten.
- In geval van samenwerking moeten de evaluaties de verschillende BA's zoveel mogelijk in staat stellen om van elkaar te leren op het gebied van managen van het programma, maar ook op het gebied van programmering, monitoring en evaluatie. Daarbij kunnen de implementatie en effecten van vergelijkbare regelingen/openstellingen met elkaar vergeleken worden, waarbij best-practices benoemd kunnen worden.
- Het evaluatieplan zal in samenspraak met de andere BA's worden uitgewerkt in gedetailleerd *terms of reference*, deze referentievoorwaarden zullen als basis dienen voor de inhur van expertise voor tussentijdse evaluatie. Hierin wordt ook de planning voor het doorlopen van de evaluatie en de opvolging nader uitgewerkt.

1.7 Opvolging

De BA hecht er belang aan dat de bevindingen en aanbevelingen uit het evaluatieonderzoek opvolging krijgen om de effectiviteit en uitvoering van het OP te verbeteren. De BA zal op systematische wijze de opvolging verzorgen. De tussentijdse evaluatie wordt tijdig aan het Comité van Toezicht en daarmee ook aan de Europese Commissie, als lid van het Comité van Toezicht, aangeboden. Daarnaast zullen evaluaties separaat aan de EC worden verstrekt, waar nodig voorzien van een Engelstalige samenvatting.

De gekozen aanpak ten aanzien van de programmering biedt de flexibiliteit om op basis van de tussentijdse evaluatie bij te sturen om zodoende de OP-doelstellingen te behalen. De opvolging van de conclusies/aanbevelingen van de evaluatie kan er bijvoorbeeld toe leiden dat regelingen worden aangepast,

zowel op technische aspecten (subsidiepercentage, max. omvang) als op inhoud. Ook de focus qua budget, planning, inzet van specifieke regelingen en wijze van communicatie kan worden bijgestuurd. De evaluatie zal dan ook door de stuurgroep omarmt moeten worden en van opvolging voorzien.

Na elk evaluatieonderzoek worden de aanbevelingen opgenomen in een vervolgplan. Daarbij wordt afhankelijk van het soort aanbeveling het vervolg bepaald, waarbij concrete acties gekoppeld worden aan de aanbevelingen. Het vervolgplan wordt binnen de BA, stuurgroep en het Comité van Toezicht besproken. Aanbevelingen die leiden tot verbetervoorstellen worden binnen de BA geïmplementeerd. Zowel richting het Comité van Toezicht als de EC (jaarverslagen) zal gecommuniceerd worden over opvolging van de verbetervoorstellen. Het Comité van Toezicht heeft hierin een controlerende rol. Het Comité van Toezicht houdt toezicht op de uitvoering van het programma en de vooruitgang die is geboekt bij het verwezenlijken van de doelstellingen. Naast deze traditionele, door de voorschriften ingegeven taak ziet de BA nadrukkelijk ook een rol voor de stuurgroep op het gebied van programmering en programma (bij-)sturing: advisering aan de BA over de selectie, inhoud en timing van subsidie-instrumenten. Deze zullen worden bekrachtigd door het Comité van Toezicht. Zij zien er dan ook op toe dat de verbetervoorstellen worden geïmplementeerd en waar nodig verwerkt in de programmering voor de opvolgende jaren.

2 Evaluatiekader

2.1 Inleiding

In het OP is vastgelegd op welke wijze wordt nagestreefd de economie van Zuid-Nederland te versterken. Dit doel is vastgelegd in indicatoren. De resultaat en outputindicatoren vormen de basis voor de programmering van het OP in concrete regelingen en openstellingen. In de verwachting om een bepaald effect te bereiken met de EFRO-gelden hebben we een aantal maatregelen genomen. Middels diverse regelingen die zijn opengesteld voor projecten uit de regio wordt getracht dit effect te bereiken. Tussentijds dient geëvalueerd te worden of de projecten ook het voorziene effect sorteren en/of de (veranderde) omgeving niet om andere interventie vraagt. De belangrijke vraag hierbij is in hoeverre de specifieke doelstellingen worden gehaald in relatie tot de inzet dit is gepleegd in het programma. Indien dit niet het geval is, dan kan dit reden zijn de programmering bij te stellen.

2.2 Evaluatiecriteria

De evaluaties zullen plaatsvinden in lijn met het Staff Working Document (SWD(2021) 198 final). De criteria uit artikel 44 lid 1 van de GB-verordening (2021/1060) zijn:

Effectiviteit

Bij de analyse van de doeltreffendheid wordt nagegaan hoe succesvol het EU-optreden is geweest in de verwezenlijking of vooruitgang van de doelstellingen. De evaluatie vormt een oordeel over de tot dusver geboekte vooruitgang en de rol van het optreden bij het bewerkstelligen van de waargenomen veranderingen. Indien de (algemene, specifieke, operationele) doelstellingen niet zijn bereikt of de zaken niet op niet op schema liggen, wordt beoordeeld in hoeverre de vooruitgang achterblijft bij de doelstelling en welke factoren van invloed zijn geweest op waarom iets niet is gelukt of waarom het nog niet is bereikt. Ook wordt bekeken of de doelstellingen nog op tijd kunnen worden bereikt of met welke vertraging of met welke vertraging.

Efficiëntie

Efficiëntie houdt rekening met de relatie tussen de middelen door een interventie, en de door de interventie gegenereerde veranderingen (die positief of negatief kunnen zijn). Verschillen in de wijze waarop een interventie wordt benaderd en uitgevoerd, kunnen een aanzienlijke invloed hebben op de effecten, waardoor het interessant is na te gaan of met andere keuzes dezelfde voordelen tegen lagere kosten mogelijk waren geweest (of grotere voordelen tegen dezelfde kosten). De analyse van de efficiëntie kan verschillen afhankelijk van het soort interventie dat wordt geëvalueerd. Een typische efficiëntieanalyse omvat een onderzoek naar administratieve kosten, uitvoering en kijkt naar aspecten van vereenvoudiging - deze zijn belangrijk voor alle evaluaties. Het beoordelen van de efficiëntie in cohesiebeleidsprogramma's is bijzonder ingewikkeld op programmaniveau. Hoewel het aanbevolen wordt om methoden voor kosten-batenanalyse toe te passen, indien gegevens beschikbaar zijn, is de analyse hoofdzakelijk kwalitatief en is zij gericht op het vaststellen van inefficiënties.

Relevantie

Bij relevantie wordt gekeken naar het verband tussen de behoeften en problemen in de samenleving en de doelstellingen van de interventie. De omstandigheden en context veranderen in de loop van de tijd. Bepaalde doelstellingen kunnen worden bereikt of achterhaald; behoeften en problemen veranderen en nieuwe ontstaan. Analyse van de relevantie is belangrijk, want als een interventie niet bijdraagt tot het aanpakken van de huidige behoeften of problemen, is zij niet langer geschikt, ongeacht hoe doeltreffend, efficiënt of coherent hij ook is. Daarom is er een sterk verband tussen relevantieanalyse en het criterium van de EU-meerwaarde, waarmee wordt beoordeeld of een optreden nog steeds gerechtvaardigd is op EU-niveau.

Samenhang

Bij de evaluatie van de samenhang wordt gekeken hoe goed of niet verschillende acties samenwerken. Geen enkel beleid bestaat in een vacuüm. Er zijn veel verschillende actoren betrokken bij veel verschillende maatregelen, zowel binnen als buiten de EU. Zelfs kleine veranderingen in de wijze waarop een interventie zijn ontworpen of uitgevoerd, kunnen leiden tot verbeteringen of inconsistenties met andere lopende acties. De vergelijkingspunten voor samenhang kunnen variëren naar gelang van zowel

de timing en het niveau van coherentie. Bij het controleren van de interne samenhang wordt gekeken hoe de verschillende onderdelen van het programma programma's samenwerken om de programmadoelstellingen te bereiken (samenhang tussen maatregelen in een beleids-/ specifieke doelstelling, samenhang tussen beleids-/ specifieke doelstellingen). Soortgelijke kwesties kunnen zich op verschillende niveaus buiten een programma voordoen: bijvoorbeeld tussen interventies binnen hetzelfde beleidsterrein die door verschillende EU- of nationale instrumenten worden ondersteund (bijv. samenhang tussen nationale en regionale programma's of met niet cohesie-instrumenten) of op gebieden die eventueel moeten samenwerken (bv. milieubeleid).

Uniemeerwaarde

Bij de beoordeling van de toegevoegde waarde van de EU kijken we naar veranderingen die redelijkerwijs kunnen worden toegeschreven aan het optreden van de EU, bovenop hetgeen redelijkerwijs kon worden verwacht van nationale acties van de lidstaten. Voor de beoordeling van de toegevoegde waarde van de EU kunnen verschillende benaderingen relevant zijn. Toegevoegde waarde kan worden aangetoond door aan te tonen welke rol de EU-financiering speelt bij de financiering van acties die anders niet die anders niet zouden plaatsvinden, die op grotere schaal plaatsvinden of die eerder plaatsvinden dan anders het geval zou zijn.

De opzet en de praktijk van de programmering van het cohesiebeleid kunnen ook voordelen opleveren ten opzichte van andere nationale praktijken. De evaluatie van de toegevoegde waarde van de EU kan ook de bevindingen van de andere criteria samenbrengen, waarbij de argumenten inzake causaliteit en op basis van de beschikbare gegevens conclusies te trekken over de prestaties van de interventie en of deze nog steeds gerechtvaardigd is. Bij interventies waarbij het cohesiebeleid de belangrijkste bron van investeringen in het programmagebied is gebied is, kan het antwoord op de vraag naar de toegevoegde waarde van de EU eenvoudig bestaan uit het herhalen van de redenen waarom de interventies uit het cohesiebeleid worden gefinancierd of door te verwijzen naar de analyse van de doeltreffendheid en doelmatigheid. In dergelijke gevallen kan de evaluatie sterker gericht zijn op overweging van de relevantie en de efficiëntie van de interventie. Bij een strikte analyse van de economische toegevoegde waarde zou na gegaan moeten worden of de gesteunde interventies een hoger rendement opleveren dan wat redelijkerwijs kon worden verwacht van door de nationale autoriteiten gefinancierde investeringen.

2.3 Processtappen evaluatieonderzoek

Een evaluatieonderzoek doorloopt de stappen zoals weergegeven in figuur 2. Vanuit de formuleerde vraagstelling (zie 3.5) komt de evaluator tot een aanpak en methodiek (zie 3.3). Dit is de basis om data (zie hoofdstuk 5) te verzamelen als input voor de analyses. Op basis hiervan worden de conclusies en aanbevelingen in een rapport vastgelegd, wat aanleiding kan zijn tot opvolging van verbeterpunten (zie 3.6).

2.4 Evaluatiemethode

Evaluaties tijdens de programmeringsperiode moeten de behoeften van de programma's weerspiegelen. Afhankelijk van het evaluatieonderwerp kunnen verschillende methoden worden toegepast. Bij een procesevaluatie kan gebruik worden gemaakt van gegevensanalyse, interviews en enquêtes gebruiken, terwijl een evaluatie van de effecten van het programma andere methoden kan omvatten zoals literatuuronderzoek, focusgroepen, casestudy's enz. Het vastleggen van de effecten van prioriteiten, ongeacht de gekozen methodologische aanpak, vereist gegevens over de ondersteunde entiteiten. De evaluaties moeten ook voortbouwen op de verzamelde informatie, met name over de resultaten voor de begunstigden door middel van indicatoren voor directe resultaten.

Een belangrijke les is volgens het Staff Working Document dat de juiste methode geselecteerd wordt. Derhalve zetten wij in op het gebruik van methoden waarmee op betrouwbare wijze de effecten van interventies kunnen onderscheiden van die van andere factoren en die impliciete) aannames vermijden dat waargenomen resultaten volledig het resultaat zijn van de onderzochte interventie(s). Hierbij trachten wij te voorkomen dat wij afhankelijk zijn van uitsluitend informatie uit enquêtes en/of interviews om de effecten van een interventie vast te stellen.

De evaluatie in de programmaperiode 2021-2027 moeten zoveel mogelijk resultaatgericht zijn. Dat betekent dat de antwoorden op de te stellen evaluatie zoveel mogelijk moeten worden gegeven in de grootheden in het OP als indicatoren zijn genoemd. De evaluatiemethode voor de evaluaties wordt nog afgestemd tussen de verschillende BA's.

2.5 Data verzameling en analyse

De inhoud van de methodologie van het prestatiekader, gekoppeld aan de keuze van indicatoren referentiewaarden, mijlpalen en doelen per specifieke doelstelling, worden geschetst in artikel 17 van verordening 2021/1060.

Alle methodologische aspecten moeten in één methodologisch document worden samengebracht. Een dergelijke methodologie is belangrijk voor het programma en de belanghebbenden bij het programma, aangezien het de toegepaste criteria voor de selectie van indicatoren voor de specifieke doelstelling documenteert (d.w.z. relevantie en financiële dekking), het de gebruikte gegevens of bewijsstukken beschrijft, de kwaliteit van de gegevens aangeeft, en beschrijft wat de berekeningsmethode en de factoren zijn die van invloed kunnen zijn op de resultaten en daarmee de verwezenlijking kunnen beïnvloeden.

Binnen Zuid zal een analyse van het relevante bewijsmateriaal gedaan worden, dat voortkomt uit de evaluatie-inspanningen. Door deze analyse kan besloten worden waar de verdere evaluatie-inspanningen het meest op geconcentreerd moeten worden. Dit bewijsmateriaal zou kunnen worden gevonden in evaluaties die tijdens de voorgaande perioden zijn verricht, ex-post EU-evaluaties, evaluatieliteratuur en voorbereidende studies voor deze programmeringsperiode. Aangezien het programma op regionaal niveau wordt opgezet, wordt deze verzameling van bewijsmateriaal gecoördineerd op nationaal niveau, aangezien veel interventies vergelijkbaar zijn in verschillende programma's. Dit zal tijdens de landelijke werkgroep programmering besproken worden.

3 Geplande evaluaties

3.1 Data evaluatieplanning

Er zijn in de evaluatieperiode (tot 30 juni 2029) drie evaluaties voorzien waarbij de beheerautoriteit een (mede)verantwoordelijkheid heeft bij de totstandkoming, mogelijk aangevuld met andere evaluaties als daar behoefte aan blijkt. De planning is als volgt:

Wat?	Wie?	Deadline	Planning
1e herhalingsmeting RIS3 door Prof. Boschma	Gezamenlijk Universiteit van Utrecht en de 4 BA's	Najaar 2023	
Opzet mid-term en aanbesteding	Extern bureau 4 BA's	Najaar 2024	
Tussentijdse evaluatie programma, opstarten al in 2024 omdat 31 maart 2025 harde opleverdatum is.	Extern bureau 4 BA's	31.03.2025 (uiterlijk)	1e kwartaal 2025 en mogelijk eerder starten Artikel 18 van de CPR schrijft een mid term evaluatie voor in het eerste kwartaal van 2025. Timing is hier een aandachtspunt: de inleverdatum van de mid-term evaluatie bij de Europese Commissie is 31 maart 2025. Het belangrijkste doel van deze evaluatie is het onderzoeken of de mijlpalen van alle outputindicatoren zijn behaald en uiteraard een nadere analyse van die behaalde mijlpaalwaardes. Deze evaluatie moet in elk geval de voortgang in het bereiken van de mijlpalen omvatten en daarnaast de andere elementen omvatten zoals vereist conform artikel 18 van de CPR, namelijk:

		<ul style="list-style-type: none"> • De uitdagingen geïdentificeerd in de landenspecifieke aanbevelingen, geadopteerd in 2024. • Een analyse van de veranderingen in de sociaal economische situatie met bijzondere nadruk op territoriale behoeften, waarbij met elke belangrijke negatieve financiële, economische of sociale ontwikkeling rekening wordt gehouden.. • De voortgang in de klimaatdoelstellingen, streefwaardes voor de lidstaat per 31-12-2024 uit het Nationaal Energie en Klimaatplan. • De vooruitgang bij de uitvoering van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten. Naast de evaluatie moet als gevolg hiervan ook een herziening van het programma worden bijgeleverd met een op grond van de resultaten van de evaluatie onderbouwd voorstel voor toewijzing van het flexibiliteitsbedrag (artikel 86 lid 1 CPR). Tevens kunnen wijzigingen in het programma worden aangevraagd voor een herziening in de toewijzing van de middelen per prioriteit en herziene of nieuwe doelen worden toegevoegd, indien de evaluatie daarvoor aanleiding geeft. <p>Omdat er redelijk wat overeenkomsten tussen de Nederlandse EFRO-programma's zijn en tevens uit efficiency oogpunt is het idee een gezamenlijke prestatie-evaluatie uit te voeren in het eerste kwartaal 2025, deze zal wel specifieke uitspraken moeten doen per programma, maar biedt ook mogelijkheden voor een benchmark en leren van elkaar.</p>
--	--	--

Formuleren aanpak Impact evaluatie	Alle BA's	4e kwartaal 2025	
Impactevaluatie	Lidstaat en BA's	2026	Een evaluatie van het programma overeenkomstig art 44(1) van de GB met de hoofdvragen: Werkt de interventie logica?, Juiste projecten geselecteerd?, Toegevoegde waarde? Dit ter verbetering van de kwaliteit van het ontwerp en de uitvoering van het programma. Dit zal nog nader afgestemd worden met de andere BA's, evenals de volgende criteria: effectiviteit, efficiëntie, relevantie, samenhang en Uniemeerwaarde.
Eindevaluatie	Lidstaat en BA's	30.06.2029 (uiterlijk)	De beheerautoriteit voert overeenkomstig art 44(2) van de GB een evaluatie van het programma uit. Uiterlijk 30 juni 2029 om het effect ervan te beoordelen. Hiermee zal tijdig gestart worden.
De mogelijkheid tot ad hoc evaluaties (voorzien onder 3.6)	BA	Indien noodzakelijk	Een evaluatieplan is niet beperkend: Beheerautoriteiten kunnen ook ad hoc evaluaties uitvoeren indien nodig in de loop van de levenscyclus van het programma.

3.2 Tussentijdse evaluatie en flexibiliteitsbedrag 2025 (cf. art. 18 GB-verordening)

Onderwerp en reden

De eerste evaluatie van het programma betreft de tussentijdse evaluatie. Deze wordt gehouden in overeenstemming met artikel 18 van de Algemene Verordening. Belangrijk element in deze evaluatie is de toetsing van het behalen van de in het programma opgenomen streefwaarden van de output-indicatoren per eind 2024 (de mijlpalen). De Algemene Verordening stelt dat met de volgende elementen rekening moet worden gehouden in de evaluatie:

- a. de nieuwe uitdagingen die in de relevante, in 2024 aangenomen landspecifieke aanbevelingen in kaart worden gebracht;
- b. de vooruitgang bij de uitvoering van het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan, indien van toepassing;

- c. de vooruitgang bij de uitvoering van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten;
- d. de sociaaleconomische situatie van de betrokken lidstaat of regio, met bijzondere nadruk op territoriale behoeften, waarbij met elke belangrijke negatieve financiële, economische of sociale ontwikkeling rekening wordt gehouden.
- e. de belangrijkste resultaten van de relevante evaluaties;
- f. de vooruitgang bij het bereiken van de tussendoelen, rekening houdend met grote moeilijkheden die bij de uitvoering van het programma zijn ondervonden.

Uiterlijk op 31 maart 2025 dient een beoordeling van de evaluatie ingediend te worden bij de Europese Commissie, samen met een voorstel voor definitieve toewijzing van het flexibiliteitsbedrag. Op basis van de uitkomsten van de tussentijdse evaluatie kan het zijn dat hierbij een wijziging van het programma wordt voorgesteld. Het flexibiliteitsbedrag betreft 50% van de Europese bijdrage voor de jaren 2026 en 2027, die pas na het besluit van de Europese Commissie over de tussentijdse evaluatie definitief aan het programma worden toegekend en beschikbaar komen voor toekenning aan projecten.

Naast de evaluatie moet als gevolg hiervan ook een herziening van het programma worden bijgeleverd met een op grond van de resultaten van de evaluatie onderbouwd voorstel voor toewijzing van het flexibiliteitsbedrag (artikel 86 lid 1 CPR). Tevens kunnen wijzigingen in het programma worden aangevraagd voor een herziening in de toewijzing van de middelen per prioriteit en herziene of nieuwe doelen worden toegevoegd, indien de evaluatie daarvoor aanleiding geeft.

Omdat er redelijk wat overeenkomsten tussen de Nederlandse EFRO-programma's zijn en tevens uit efficiency oogpunt is het idee een gezamenlijke prestatie-evaluatie uit te voeren in het eerste kwartaal 2025, deze zal wel specifieke uitspraken moeten doen per programma, maar biedt ook mogelijkheden voor een benchmark en leren van elkaar. De terugkoppeling op het wel/niet behalen van de mijlpalen is hier onderdeel van. Afhankelijk van het wel niet/behalen van de mijlpalen bepaalt de commissie of de flexibiliteitsbijdragen over 2026 en 2027 worden omgezet van een voorlopige toewijzing naar een definitieve toewijzing.

Evaluatiemethode:

Het onderzoek bestaat uit een combinatie van een kwantitatieve analyse en kwalitatieve analyse.

Beschikbaarheid van data:

Voor het kwantitatieve deel van de analyse wordt gebruikt gemaakt van de administratieve data zoals door de beheerautoriteit vastgelegd in Business Central, aangevuld met beschikbare data van het Centraal Bureau voor de Statistiek en Eurostat. Voor het kwalitatieve deel worden het gebruik van enquêtes, diepte-interviews en desk research voorzien.

Duur en een voorlopige datum:

De BA zal een aanbesteding uitzetten om de evaluatie te laten uitvoeren door een onafhankelijke derde partij. Hierbij zal de Aanbestedingswet in acht worden genomen. Voor de landelijke paragraaf dienen nog afspraken gemaakt te worden met de andere BA's. Voor het tijdsschema zie bovenstaande tabel. De timing van de evaluatie is het van belang dat het moment gekozen wordt waarop voldoende projecten afgerond danwel in uitvoering zijn om een uitspraak te kunnen doen over het effect en implementatie van de ingezette regelingen. Anderzijds dient er ook nog voldoende bijsturing mogelijk te zijn met nog in te zetten budgetten voor de opvolgende jaren. De exacte planning zal nog afgestemd worden met de andere BA's.

Geraamde begroting voor de evaluatie:

Het evaluatieplan zal in samenspraak met de andere BA's worden uitgewerkt in gedetailleerd terms of reference, deze referentievooraarden zullen als basis dienen voor de inhuur van expertise voor tussentijdse evaluatie. Hierin wordt ook de planning voor het doorlopen van de evaluatie en de opvolging nader uitgewerkt. De beheerautoriteit heeft in het Operationele Programma voldoende fondsen gereserveerd voor de uitvoering van de (gezamenlijk) uit te voeren evaluaties. In totaal is een bedrag van € 3.133.667,00 aan technische bijstand begroot uit de EU-bijdrage. Uit dit bedrag zullen de kosten met betrekking tot de evaluaties gedekt worden. De BA heeft in de begroting van de technische bijstand een bedrag van € 300.000 gereserveerd voor het uitvoeren van evaluaties en onderzoeken.

3.3 Impactevaluatie 2026 (cf. art 44(1) GB-verordening)

Onderwerp en reden

In de programmaperiode 2014-2020 hebben de vier Nederlandse beheerautoriteiten positieve ervaringen opgedaan met het gezamenlijk evalueren op impact. In die periode werd het principe van de breed opgezette 'mid term reviews' losgelaten en werd voor het eerst afzonderlijk geëvalueerd op impact en proces (samenwerking tussen de betrokken autoriteiten.) Gedachte hierachter was dat de beheerautoriteiten een diepgaander inzicht wilden krijgen in 'wat werkt en wat niet werkt'. Om een dergelijk diepgaand inzicht te kunnen verkrijgen was specifieke kennis en kunde nodig. Gekozen werd voor een wetenschappelijk insteek.

De vier Nederlandse beheerautoriteiten willen de 'lijn van 2014-2020' doortrekken. Ze zijn van plan om ook in '2021-2027' gezamenlijk een impactevaluatie uit te voeren voor die programmaonderdelen die inhoudelijk overlappen (conform artikel 44 van de Algemene Verordening). Inhoudelijke overlap tussen de vier Nederlandse EFRO-programma's is er in ieder geval bij specifieke doelstellingen 1.i, 2.ii en 2.iii.

Met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is afgesproken dat bij deze evaluatie specifiek ook de Rijkscofinancieringsmiddelen worden betrokken die het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat beschikbaar stelt.

De impactevaluatie bestrijkt de gehele inhoud van het programma (alle specifieke doelstellingen). De planning is om deze evaluatie in 2026 uit te voeren, zodat uitkomsten zowel benut kunnen worden voor de resterende programmaperiode als voor de voorbereidingen van de nieuwe programmaperiode. Aangezien de projecten op dat moment nog vol in de uitvoering zitten, komt deze impactevaluatie te vroeg om de omvang van het effect van deze projecten te bepalen. De focus van de evaluatie ligt vooral in de werking van de interventielogica en de Uniemeerwaarde. De evaluatie heeft waar mogelijk ook betrekking hebben op andere relevante criteria, zoals inclusiviteit, non-discriminatie en zichtbaarheid.

De hoofdvragen van deze impactevaluatie zijn:

- Werkt de interventielogica?
- Slagen we er in om die projecten binnen te halen die bijdragen aan de specifieke doelstelling van het programma?
- Wat is de toegevoegde waarde van de EFRO-middelen en de Rijkscofinanciering?

In aanvulling op de continue monitoring door de beheerautoriteit wordt aan de externe evaluator ook gevraagd om, zij het beknopt, een evaluatie naar implementatie en uitvoering uit te voeren. Dit om te voorkomen dat knelpunten in de implementatie en uitvoering de effectiviteit van de maatregelen belemmeren.

Evaluatiemethode:

Als evaluatiemethode voor de impactevaluatie wordt gekozen voor de theorie gebaseerde effectevaluatie. Een theorie gebaseerde effectevaluatie biedt de mogelijkheid om de beleidstheorie achter een Operationeel Programma 'af te pellen' en op die manier de bijdragen van de verschillende componenten aan het bereiken van resultaten te bepalen. Deze methode volgt elke stap van de interventielogica om veranderingsmechanismen te identificeren en daarmee de vraag te beantwoorden waarom en hoe een interventie werkt. De aanname daarvoor is dat elke actie is gebaseerd op een zogenaamde theory of change. Dit is een samenstel aan veronderstellingen over welke verandering het Operationeel Programma teweeg moet brengen en welk effect dit moet opleveren. De kern van theorie gebaseerde effectevaluatie is vervolgens dat alle (impliciete en expliciete) onderdelen van de theory of change in het Operationeel Programma worden getoetst op hun geldigheid in de praktijk.

Het onderzoeksprogramma bevat een combinatie van kwantitatief onderzoek en kwalitatief onderzoek.

Beschikbaarheid van data:

Voor een belangrijk deel wordt bij de impactevaluaties geleund op primaire administratieve data die worden verzameld door de BA:

- Projectgegevens, waaronder indicatorengegevens, die op basis van vastgelegde procedures in het registratiesysteem worden vastgelegd.
- Gegevens van output- en resultaatindicatoren.

- Aanvullend worden data verzameld door de externe evaluatoren, bijvoorbeeld op basis van literatuurstudie en casestudies.

In elke opdracht aan een externe evaluator worden afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van data aan de opdrachtgever en de bewaartermijn van data.

Bij het opstellen van de terms of reference wordt rekening gehouden met aanbevelingen die de Nationale Rekenkamer in het rapport 'Toegevoegde waarde EU-subsidies'.

Duur en een voorlopige datum:

Voor het tijdschema zie bovenstaande tabel. De timing van de evaluatie is het van belang dat het moment gekozen wordt waarop voldoende projecten afgerond danwel in uitvoering zijn om een uitspraak te kunnen doen over het effect en implementatie van de ingezette regelingen.

Geraamde begroting voor de evaluatie:

Het evaluatieplan zal in samenspraak met de andere BA's worden uitgewerkt in gedetailleerd terms of reference, deze referentievoorzwaarden zullen als basis dienen voor de inhuur van expertise voor tussentijdse evaluatie. Hierin wordt ook de planning voor het doorlopen van de evaluatie en de opvolging nader uitgewerkt. De beheerautoriteit heeft in het Operationele Programma voldoende fondsen gereserveerd voor de uitvoering van de (gezamenlijk) uit te voeren evaluaties. In totaal is een bedrag van € 3.133.667,00 aan technische bijstand begroot uit de EU-bijdrage. Uit dit bedrag zullen de kosten met betrekking tot de evaluaties gedekt worden. Uit dit bedrag zullen de kosten met betrekking tot de evaluaties gedekt worden. De BA zal samen met de andere BA's en EZK overleggen hoe de kosten verdeeld worden.

3.4 Eindevaluatie 2029 (cf. art 44(2) GB-verordening)

Onderwerp en reden

Richting het einde van de evaluatieperiode (30 juni 2029) zullen vier Nederlandse beheerautoriteiten wederom een evaluatie uitvoeren. Hierin staat met name het effect van de programma's centraal, in lijn met artikel 44 lid 2 van de Algemene Verordening. Op dat moment zijn de meeste projecten afgerond of in afronding, waardoor de impact van deze projecten goed geëvalueerd kunnen worden. Hierbij wordt ook gekeken naar de implementatie en uitvoering, welk effect deze aspecten hadden op de uiteindelijke impact. Evenals bij de impactevaluatie zal hier zo veel mogelijk samengewerkt worden tussen de BA's.

Met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is afgesproken dat bij deze evaluatie specifiek ook de Rijkscofinancieringsmiddelen worden betrokken die het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat beschikbaar stelt.

De hoofdvragen van de eindevaluatie kunnen zijn:

- Zijn we erin geslaagd om die projecten binnen te halen die bijdragen aan de specifieke doelstelling van het programma?
- In hoeverre hebben de projecten hun verwachte resultaten behaald?
- Op welke wijze zijn implementatie en uitvoering van invloed geweest op de impact van projecten?

Te gebruiken methoden en vereiste gegevens:

Het onderzoeksprogramma bevat een combinatie van kwantitatief onderzoek en kwalitatief onderzoek.

Beschikbaarheid van data:

Het kwantitatief gedeelte bestaat doorgaans uit een analyse van de beschikbare data van Eurostat en/of van de Management Autoriteit. Het kwalitatieve gedeelte bestaat uit onderzoek met behulp van methoden zoals vragenlijsten, diepte-interviews, de interventielogica en het beschrijven van good practices. De gegevens komen voort uit het BusinessCentral systeem van de Beheerautoriteit. Voor een belangrijk deel wordt bij de impactevaluaties geleund op primaire administratieve data die worden verzameld door de BA:

- Projectgegevens, waaronder indicatorengegevens, die op basis van vastgelegde procedures in het registratiesysteem worden vastgelegd.
- Gegevens van output- en resultaatindicatoren.

- Aanvullend worden data verzameld door de externe evaluatoren, bijvoorbeeld op basis van literatuurstudie en casestudies.

Duur en een voorlopige datum:

De Algemene Verordening (EU Nr. 2021/1060) geeft aan dat uiterlijk op 30 juni 2029 een evaluatie van elk programma verricht dient te zijn ter beoordeling van het effect ervan. De beheerautoriteiten dienen uiterlijk 15 februari 2031 bij de Commissie een eindverslag in over de prestaties van het programma.

Geraamde begroting voor de evaluatie:

De beheerautoriteit heeft in het Operationele Programma voldoende fondsen gereserveerd voor de uitvoering van de (gezamenlijk) uit te voeren evaluaties. In totaal is een bedrag van € 3.133.667,00 aan technische bijstand begroot uit de EU-bijdrage. Uit dit bedrag zullen de kosten met betrekking tot de evaluaties gedekt worden. Uit dit bedrag zullen de kosten met betrekking tot de evaluaties gedekt worden. De BA zal samen met de andere BA's en EZK overleggen hoe de kosten verdeeld worden.

3.5 Ad hoc evaluaties

Daarbij houdt de BA de mogelijkheid open om evaluaties uit te voeren als er behoefte is om afwijkende resultaten uit de evaluaties of monitoring nader te onderzoeken. Ter illustratie, mocht uit de monitoring (van bijvoorbeeld de mijlpalen in het performance framework) resultaten naar voren komen die dusdanig afwijken van de verwachtingen, dan kan gekozen worden om een ad hoc onderzoek in te stellen naar de oorzaken van deze afwijkende resultaten.

4 Kwaliteitsborging randvoorwaarden

4.1 Betrokkenheid van partners

Conform artikel 8 van de Verordening (EU Nr. 2021/1060) geeft het evaluatieplan aan op welke manier de partners van het Operationeel Programma worden betrokken bij de uit te voeren evaluatie(s). Input voor de evaluatie(s) in de vorm van interviews of enquêtes zal worden verkregen via het Comité van Toezicht, de stuurgroep, de deskundigencommissie, de Certificeringsautoriteit, de Auditautoriteit, het Ministerie van Economische Zaken, de Europese Commissie, intermediairs, maatschappelijke partners en de begunstigden.

Zoals beschreven in het programma worden de partners in beginsel als volgt betrokken:

- Voor elke evaluatieonderzoek wordt vooraf een onderzoeksvorstel voorgelegd aan het Comité van Toezicht.
- Voor elke evaluatie wordt een begeleidingscommissie gevormd die adviseert over de opzet en uitvoering van de evaluatie. De Europese Commissie wordt uitgenodigd deel uit te maken van deze commissies in een adviserende rol.
- De resultaten van elk evaluatieonderzoek worden eveneens voorgelegd aan het Comité van Toezicht en aan de Europese Commissie.
- In elk evaluatieonderzoek worden begunstigden / aanvragers uitgenodigd hun mening te geven over het evaluatie-onderwerp, voor zover van toepassing. De inbreng van begunstigden / aanvragers wordt op deze wijze meegenomen in het verbeteren van het programma, met name de uitvoering zoals de werkwijze rondom de openstelling van regelingen/instrumenten, deskundigencommissie etc.

Maatschappelijke impact

Bij de selectie, de monitoring en de verantwoording van projecten wordt de maatschappelijke impact binnen de vijf transities nadrukkelijk meegewogen in het EFRO-programma. Zuid-Nederland staat bekend als een regio waarin veel overleg en dialoog plaatsvindt tussen de diverse actoren in het economische veld. Het nieuwe samenwerkingsverband van de acht triple-helix regio's in Zuid-Nederland en de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg – ENZuid – geeft invulling aan de signalen uit het economische veld. Dit samenwerkingsverband krijgt daarmee een rol in het actueel houden van de Regionale Innovatie Strategie (RIS3). Periodiek zal de RIS op de agenda staan van het directieoverleg van dit samenwerkingsverband. Met de inrichting van de governance van de RIS wordt nadrukkelijk rekening gehouden met bovenstaande stakeholders en krijgen ze daadwerkelijk een rol in het periodiek herijken van de RIS.

Signalen vanuit deze gremia zullen waar nodig tot aanpassing van de RIS leiden. Met de RIS wordt sturing gegeven aan de regionale Europese programma's en operationaliseren we wat voor maatschappelijke impact er met de projecten beoogd wordt. We monitoren de voortgang op deze impactindicatoren. Dit dient mede als basis om de dialoog met stakeholders te voeren en de strategie bij te stellen waar nodig.

Om de input vanuit het veld te organiseren en de RIS dynamisch te houden zal er op regelmatige basis met ENZuid worden overlegd en zal er daarnaast ook met andere stakeholders zoals bedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, kennisinstellingen etc. worden afgestemd. In de organisatie van deze input speelt Stimulus programmamanagement een belangrijke rol. Door de uitvoering van de diverse economische programma's verzamelt Stimulus veel signalen uit de markt. Op basis hiervan doet Stimulus voorstellen om de RIS actueel te houden. Stimulus is hiertoe gemandateerd door de managementautoriteit. Stimulus is voor deze taak in voldoende mate geëquipeerd en beschikt over de daarvoor benodigde competenties.

De RIS is daarmee hét document om eventueel noodzakelijke aanpassingen in het programma door te voeren. Voor meer informatie over de monitoring, zie hoofdstuk 5.

4.2 Beschrijving van het evaluatieproces

Elk evaluatieonderzoek vindt plaats in drie fases:

- A. Voorbereidende fase
 - Opstellen van een startnotitie met opdrachtformulering.
 - Opstellen van een bestek inclusief gunningscriteria.
 - Offertebeoordeling door selectiecommissie.
 - Contracteren van een externe evaluator.
- B. Uitvoeringsfase
 - Startbijeenkomst met begeleidingscommissie met een uiteenzetting van het onderzoek en nadere werkafspraken.
 - (Indien van toepassing) bespreken vragenlijsten met begeleidingscommissie.
 - Tussentijds vindt periodiek afstemming plaats tussen de (externe) evaluatieonderzoeker en UVB.
 - Tussentijds informeren van begeleidingscommissie over de voortgang door UVB.
 - Begeleidingscommissie fungeert als klankbord voor UVB en de externe evaluator.
- C. Opleveringsfase
 - Bespreking concept-rapportage met begeleidingscommissie.
 - Definitieve rapportage met een presentatie in diverse gremia.
 - Vervolgplan opstellen en uitvoeren o.b.v. aanbevelingen en uitkomsten.

4.3 Evaluatie-expertise

De evaluatie-expertise en coördinatie zijn bestendigd door de inzet van een begeleidingscommissie die wordt voorgezeten door een onafhankelijk expert. De evaluaties worden uitgevoerd door externe bureaus die functioneel onafhankelijk zijn van het OP. Hiermee wordt de onafhankelijkheid van het onderzoek zoveel mogelijk geborgd.

Binnen de BA is de benodigde expertise geborgd doordat zowel de programmamanagers als programmaleider ervaring hebben met evaluaties vanuit eerdere Europese (EFRO-) programma's. Binnen de BA ligt de verantwoordelijk én het ownership over de uitvoering van het evaluatieplan en de coördinatie, monitoring, kwaliteitsborging bij Stimulus Programmamanagement.

Bij de aanbesteding wordt in ieder geval gelet op de volgende criteria:

- visie en analyse op de onderzoeks aanpak;
- methodologische ervaring met evaluatieonderzoek;
- inhoudelijke ervaring binnen het bereik van de relevante prioriteiten;
- kennis van EFRO;

- kennis van het beleidsveld;
- prijs respectievelijk prijs-kwaliteit verhouding.

Bij aanvang van de programmaperiode 2021-2027 is het vooruitzicht dat gedurende de programmaperiode voldoende bureaus voldoen aan de voorwaarden die hierboven zijn genoemd.

Begeleidingscommissie

De tussentijdse evaluatie zal worden ondersteund door een Begeleidingscommissie die door de Beheer Autoriteit zal worden benoemd en die zal bestaan uit vertegenwoordigers van de werkgroep programmeren, de stuurgroep, Beheer Autoriteit en Stimulus Programmamanagement. De leden van de begeleidingscommissie worden geselecteerd op basis van hun betrokkenheid en hun deskundigheid. De leden van het Comité van Toezicht en de stuurgroep zullen in het derde kwartaal van 2023 gevraagd worden deze leden voor te dragen. Dat is ook het moment om het evaluatieplan nogmaals voor te leggen aan het Comité van Toezicht en stuurgroep met de vraag of nieuwe inzichten of veranderende omstandigheden leiden tot aanpassing van het evaluatieplan. De terms of reference zal ter goedkeuring ook aan de stuurgroep en het Comité van Toezicht worden voorgelegd.

De begeleidingscommissie komt in beginsel samen bij de belangrijkste momenten in elk onderzoek, zoals de startbijeenkomst, het bespreken van vragenlijsten en het bespreken van de concept-rapportage. Deze momenten worden vastgelegd in elke plan van aanpak (offerte) met de (externe) evaluator. De bevindingen worden teruggekoppeld in de werkgroep programmeren.

4.4 Training

De onderzoekskennis bij de BA wordt onder andere gewaarborgd door deelname aan de door de EC of lidstaten georganiseerde seminars op dit terrein en eventueel door het volgen van trainingen en kennisbijeenkomsten georganiseerd in samenspel met andere BA's. De evaluator is verantwoordelijk voor de training van de eigen medewerkers waarmee wordt geacht dat de gevraagde competenties aanwezig zijn bij de betrokken medewerkers.

4.5 Communiceren van de uitkomsten van evaluaties

De evaluaties zijn een belangrijk middel om te laten zien wat met het EFRO-programma bereikt wordt. Eén van de kerndoelstellingen van de communicatie rond het EFRO is dan ook deze resultaten aan het publiek kenbaar te maken zien en verantwoording af te leggen over de besteding van de EFRO-middelen.

Voorafgaand aan de oplevering van elk (definitief) evaluatieonderzoek stelt de BA een overzicht van de te maken communicatieacties op. Bij het communiceren van de uitkomsten en resultaten van de evaluaties wordt in principe aansluiting gezocht bij de communicatiemiddelen zoals verwoord in het Communicatieplan. Het gaat onder meer om de volgende communicatiemiddelen:

- *Toezening aan de Europese Commissie*
Ter bevordering van de kennisdeling binnen de EC wordt in beginsel elk evaluatieonderzoek beschikbaar gesteld aan de Europese Commissie en worden opgeleverde rapporten, waar nodig, voorzien van een Engelse samenvatting.
- *Toezening aan de EFRO-beheerautoriteiten en lidstaat*
Ter bevordering van de kennisdeling tussen de beheerautoriteiten EFRO en met de overige EU-fondsen wordt in beginsel elk evaluatieonderzoek ook beschikbaar gesteld aan de andere EFRO-beheerautoriteiten en aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- *Website Beheerautoriteit*
De BA plaatst de resultaten van evaluaties op haar website www.stimulus.nl. De informatie is daarmee voor het publiek beschikbaar.
- *Digitale nieuwsbrief*
De BA publiceert elk evaluatieonderzoek in de digitale nieuwsbrief, met een beknopte samenvatting en een verwijzing naar de rapportage op de website.

Naast de bovenstaande extern-gerichte communicatiemiddelen, zet de BA zich ook in voor de interne communicatie over de uitkomsten van evaluaties en het zoveel mogelijk gevolg geven aan de gemaakte aanbevelingen door de externe evaluator. De uitkomsten van evaluaties worden via de gangbare interne communicatiekanalen gedeeld.

4.6 Beschikbaarheid van data

De gebruikte data ten behoeve van de evaluatieonderzoeken blijven na afloop van het betreffende onderzoek beschikbaar voor onder meer audit- en evaluatiedoeleinden, conform de gestelde termijnen in artikel 82 van de EC-Verordening (Nr. 2021/1060). De BA garandeert dat alle verzamelde data waarover in de monitoring en evaluatieonderzoeken wordt gerapporteerd, beschikbaar zijn in databases.

In het evaluatieonderzoek wordt van verschillende bronnen gebruik gemaakt:

- *Primaire administratieve data van de BA*
De BA verzamelt in het systeem BusinessCentral gegevens over de aanvragers, (de inhoudelijke en financiële voortgang van) de projecten en de indicatoren.
- *Data verzameld door externe evaluatoren*
Door de externe evaluator wordt voor de diverse tussentijdse deelevaluaties data verzameld bij het programma betrokken partijen, bijvoorbeeld door het houden van enquêtes. In elk contract met een externe evaluator worden afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van data aan de opdrachtgever als de bewaartermijn van de data.
- *Surveys onder begunstigden;*
Surveys onder begunstigden zullen zoveel mogelijk digitaal, gestandaardiseerd en laagdrempelig worden uitgevoerd.

4.7 Kwaliteitsmanagement

De kwaliteit van de uit te voeren tussentijdse evaluatie wordt op de volgende manieren gegarandeerd:

1. door het gebruik van data afkomstig van Eurostat.
2. door de wijze van opdrachtverlening aan externe evaluatoren, zoals beschreven is in paragraaf 4.2. De criteria die daar zijn gepresenteerd zorgen voor een goede kwaliteit van de tussentijdse evaluatie;

5 Monitoring

5.1 Monitoring

Onderstaand wordt beschreven welke monitoring de BA naast de verplichte evaluaties en specifieke monitoring per openstelling inzet om tijdig het programma bij te kunnen sturen. Dit vormt geen verplicht onderdeel van het evaluatieplan, maar geeft aan hoe de BA tussentijds al monitort, bijstuurt en gegevens verzamelt die input vormen voor de evaluaties.

- Ongoing gegevensverzameling met behulp van de statistische gegevens van Eurostat en interne gegevensverzameling worden de benodigde resultaat, output, programma en prestatie indicatoren getoond en vastgelegd in periodieke jaarlijkse rapportages.
- Specifieke aandacht zal er zijn voor het beginsel van gelijke kansen daar waar van toepassing.
- Interne monitoring ten aanzien van werking regelingen. Na iedere openstelling zal teruggekeken worden welke zaken voor verbetering vatbaar zijn, zodat we deze lessen kunnen meenemen bij volgende openstellingen. De Adviescommissie zal na elke openstelling een informatie verschaffen aan de stuurgroep OPZuid. Deze informatie wordt betrokken bij het opstellen van nieuwe regelingen. De stuurgroep zal op haar beurt het Comité van Toezicht informeren.
- Periodieke monitoring stand van zaken voortgang programma qua indicatoren en kosten.
- Monitoring uitvoering projecten middels voortgangsrapportages en controles ter plaatse.
- Maandelijks intern overleg stand van zaken programma/projecten.
- Monitoring indicatoren middels vastlegging in ICT-systeem BusinessCentral.

Binnen de governance van het OPZuid is voorzien in een constante monitoring van het programma om zodoende elke keer het programma te kunnen bijsturen. Deze monitoring zal per vergadering van de Stuurgroep en het Comité van Toezicht worden geagendeerd en geeft zodoende inzicht in de actuele stand van zaken van het OPZuid. De Stuurgroep zal met name sturen op de invulling van de openstellingen en of de openstellingen de gewenste resultaten opleveren. Het Comité van Toezicht houdt toezicht of de juiste werkwijze is gebruikt en of met deze werkwijze de beoogde resultaten op programmaniveau worden behaald. Dit continue monitoringssysteem geeft input voor een evaluatie van het OPZuid. De data die wordt gegenereerd, is namelijk van essentieel belang voor de evaluatie.

De monitoring van het programma wordt op twee manieren ingestoken:

1) Kwantitatieve monitoring

- Monitoring financiële voortgang OPZuid;
- Monitoring outputindicatoren OPZuid;
- Monitoring van de thematische geografische spreiding van de projecten en middelen.

Bij de bovenstaande monitoring zal onderscheid worden gemaakt van zowel de stand van zaken betreffende de comiteringen en de daadwerkelijke realisaties. De data is afkomstig uit het digitale systeem waarin de projecten worden ingediend.

2) Kwalitatieve monitoring

- Analyse van deskundigen betreffende ingediende projecten per openstelling en mogelijke verbeteradviezen;
- Analyse BA en Stimulus Programmamanagement met aandachtspunten per openstelling;
- Analyse Stuurgroep per openstelling;
- Analyse effect van de toegekende projecten op de RIS;
- Analyse van de topclusters van RIS3;
- Analyse bijdrage aan de maatschappelijke uitdagingen van de RIS.

Bovenstaande kwalitatieve monitoring is een analyse van zowel de Adviescommissie en de Stuurgroep per openstelling van het programma. Hierin staan de volgende vragen centraal:

- Wat is de opbrengst van de openstelling?
- Wat is de kwaliteit van de aanvragen?
- Wat valt op tijdens de openstelling?
- In welke mate dragen de projecten bij aan het OPZuid en de RIS?
- Geeft de openstelling aanleiding tot bijsturing van het programma?
- Hoe heeft het beoordelingsproces gewerkt?

- Zijn er verbeteradviezen die aan de aanvragers van volgende openstelling kunnen worden meegegeven?
- Wat is de voortgang van de gehonoreerde projecten? Wat leveren deze projecten op?

Monitoring RIS

Binnen Zuid-Nederland is de RIS omarmt als zijnde het basisdocument voor de diverse interventies binnen de zuidelijke provincies. De RIS is een dynamisch document.

De inzet van Zuid is om de RIS3 een dynamisch en adaptief document te laten zijn, en daarnaast wil Zuid zicht krijgen en bieden op de maatschappelijke impact die voortkomt uit de RIS. Dit doen we door:

- Kwalitatieve monitoring en benutten evaluaties
- Kwantitatieve monitoring van de RIS op basis van:
 - Innovatie-indicatoren in alle landsdelen;
 - Relatedness model;
 - Maatschappelijke impact;
 - Doelmatige besteding van middelen.

Kwalitatieve monitoring en benutten evaluaties

Tijdens het proces van het opstellen van de RIS is veel aandacht besteed aan het entrepreneurial discovery process (zie ook 1.3 en bijlage 4). De werkwijze en opgebouwde contacten in dit proces worden gebruikt voor het periodiek actualiseren van de RIS. De regio gaat de begeleidingsgroep van het RIS-proces periodiek (bv. 2-jaarlijks) een rol geven bij het actueel/dynamisch houden van de strategie, onder meer op basis van de kwantitatieve voortgang en op basis van de kwalitatieve input vanuit de stakeholders.

Benutten evaluaties

De lopende en nieuwe Europese innovatiebevorderingsprogramma's worden alle periodiek geëvalueerd. Zuid-Nederland is voornemens die evaluaties te betrekken bij de tweejaarlijkse actualisering van de RIS.

Kwantitatieve monitoring

De kwantitatieve monitoring wordt opgebouwd uit een aantal bronnen. Hierbij worden openbare bronnen geraadpleegd maar zal er ook nadrukkelijk aandacht zijn voor een wetenschappelijkere benadering vanuit de wens om impact te meten en om te meten welke internationale verbindingen er gelegd kunnen worden.

Relatedness model

Naast het continueren van de monitor die is gebruikt in de vorige programmaperiode wordt onder leiding van professor Boschma een specifiekere monitor opgezet aan de hand van het relatedness model. Dit model is onder meer geschikt om internationaal complementaire competenties te zoeken en te valideren. In het eerste halfjaar van 2020 wordt een nulmeting opgeleverd, waarmee de monitor een actueel en dynamisch beeld oplevert. Deze gegevens worden in een later stadium nog verwerkt in de update van dit RIS3-document, waarmee de specialisaties worden gevalideerd. Vervolgens wordt deze monitor elke twee jaar herhaald.

Om uitspraken te doen over de huidige competenties van Zuid en de complexiteit van de competenties willen wij dit zogenaamde relatedness-model gebruiken als monitor-tool voor de RIS3. Hiervoor brengen we de diversificatiepotenties van Zuid in beeld op basis van gerelateerdheid en complexiteit (Balland et al. 2018).

Deze methode stelt ons in staat om twee soorten competenties te meten:

- a) technologische diversificatie-potenties, met behulp van OECD REGPAT dataset van patenten 2012- 2017;
- b) sectorale diversificatie-potenties, met behulp van LISA database voor sectoren 2013-2018. Ook kan voor elke van deze diversificatie-potenties worden aangegeven in welke Europese regio's complementaire competenties aanwezig zijn.

5.2 Prestatiekader

Op grond van de evaluatie van de prestaties stelt de Commissie een besluit vast om te bepalen of het programma de mijlpalen heeft bereikt. Voor de BA wint de monitoring van de tussentijdse realisatie op de prestatie-indicatoren daarmee aan belang, om er zeker van te zijn dat met de ingezette programmering het prestatiekader gehaald kan worden.

Slotwoord

Met de voorziene (tussentijdse) evaluaties zoals omschreven in het evaluatieplan waarborgt OP Zuid tijdige en accurate evaluaties van de voortgang van doelstellingen zoals vastgelegd in het Operationeel Programma 2021-2027. Door op een systematische manier inzicht te krijgen in de effecten en efficiëntie van het OP kan tijdig in de programmering worden bijgestuurd. Zo kunnen de beschikbaar gestelde EFRO-middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Het evaluatieplan borgt dat er blijvende aandacht is voor specifieke aandachtspunten als evaluatie-expertise, budget en betrokkenheid partners. Het evaluatieplan biedt dan ook de basis om te komen tot kwalitatief hoogwaardige evaluaties die een efficiënte en doelmatige programmering ondersteunen.

Bijlage 1: Methoden en criteria selectie indicatoren

De gebruikte gegevens en de aanpak van de berekeningswijze voor mijlpalen en doelwaarden van het prestatiekader zijn binnen landsdeel Zuid-Nederland voor beide prioritaire assen nagenoeg gelijk. Voor het bepalen van mijlpalen en doelwaarden heeft landsdeel Zuid zich gebaseerd op:

- de specifieke doelstellingen zoals beschreven in het Operationeel Programma,
- de keuze voor volledige inzet van de middelen via subsidies,
- ervaringscijfers uit de programmaperiode 2014-2020 (prioriteit 1),
- het in het verleden bereikte tempo van uitvoering (financieel),
- raadpleging van de programmamanagers
- landelijke werkgroep indicatoren, waarin analyses en ervaringen tussen de vier Nederlandse landsdelen onderling zijn uitgewisseld.

Waarborging consistente werking

Voor OP Zuid-Nederland zijn inhoudelijke prestatie-indicatoren gekozen die zich baseren op bestaande Europese statistische bronnen. Er kan op worden vertrouwd dat de Europese Commissie deze data gedurende de programmaperiode blijft verzamelen en publiceren. Daarmee is de werking van het prestatiekader afdoende gewaarborgd.

De financiële prestatie-indicator voor beide prioritaire assen baseert zich op verplichte programma-informatie, die een constant onderdeel vormt in de periodieke betaalaanvragen van het programma aan de Europese Commissie. Doordat deze informatie direct verband houdt met verplichtingen uit de verordeningen, zijn de beschikbaarheid en consistentie van deze informatie gedurende de programmaperiode gewaarborgd.

Zuid-Nederland is een actieve partner in de methoden en mechanismen die in de Partnerschapsovereenkomst zijn geschetst ten aanzien van de waarborging van de consistente werking, zoals de (landelijke) werkgroepen, de onderlinge afstemming tussen de programma's en de opdrachtverlening aan het CBS tot regionalisering van relevante data.

Indicatoren

In het OP zijn de resultaat-indicatoren opgenomen die met het programma worden nagestreefd. Het doel is een verandering te weeg te brengen die zichtbaar moet worden door een verhoging van de basiswaarde van de verschillende indicatoren. In onderstaande tabellen zijn de resultaatindicatoren voor het OP-Zuid opgenomen.

Beleidsdoelstelling 1: Een competitiever en slimmer Europa door bevordering van een innovatieve en slimme economische transformatie en regionale ICT connectiviteit.

Resultaatindicatoren	Streefcijfer in 2029
Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun (waarvan: subsidies, financieringsinstrumenten)	€ 73.644.139
Kleine en middelgrote ondernemingen (mkb) die product- of procesinnovatie introduceren	579 ondernemingen
MKB die intern innoveren	294 ondernemingen

Beleidsdoelstelling 2: Een groener, veerkrachtig en koolstofarm Europa dat de overgang maakt naar een koolstofneutrale economie, door de bevordering van een schone en rechtvaardige energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatmitigatie en -adaptatie, risicopreventie en risicobeheersing, en duurzame stedelijke mobiliteit.

Resultaatindicatoren	Streefcijfer in 2029
Particuliere investeringen voor gelijke delen als overheidssteun (waarvan: subsidies, financieringsinstrumenten)	€15.780.887
Kleine en middelgrote ondernemingen (MKB) die product- of procesinnovatie introduceren	116 ondernemingen
Extra operationeel vermogen geïnstalleerd voor hernieuwbare energie	27 MW

De overige indicatoren zijn outputindicatoren. Deze zijn afkomstig uit een standaardlijst van de Europese Commissie. Specifiek voor het OP zijn ook programma-indicatoren opgenomen. Een nadere toelichting op het prestatiekader en het tot stand komen van alle indicatoren is opgenomen in de bijlage van het OP. In onderstaande tabel is een overzicht van alle outputindicatoren opgenomen, met daarbij de streefwaarde in 2029.

Beleidsdoelstelling 1: Een competitiever en slimmer Europa door bevordering van een innovatieve en slimme economische transformatie en regionale ICT connectiviteit.

Outputindicatoren	Streefcijfer in 2029
Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	1763 ondernemingen
Ondernemingen ondersteund door subsidies	368 ondernemingen
Ondernemingen met niet-financiële steun	1395 ondernemingen
Ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties	188 ondernemingen
Interregionale investeringen voor innovatie in EU-projecten	€ 40.000.000

Beleidsdoelstelling 2: Een groener, veerkrachtig en koolstofarm Europa dat de overgang maakt naar een koolstofneutrale economie, door de bevordering van een schone en rechtvaardige energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, klimaatmitigatie en -adaptatie, risicopreventie en risicobeheersing, en duurzame stedelijke mobiliteit.

Outputindicatoren	Streefcijfer in 2029
Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, klein, middelgroot, groot)	397 ondernemingen
Ondernemingen ondersteund door subsidies	116 ondernemingen
Ondernemingen met niet-financiële steun	281 ondernemingen
Bijkomende productiecapaciteit voor hernieuwbare energie (waarvan: elektriciteit, thermisch)	27 MW
Ondersteunde hernieuwbare-energiegemeenschappen	6 hernieuwbare-energiegemeenschappen

Bijlage 2: Gesprekscandidaten

OPZuid:

Comité van toezicht

- Voorzitter
- Secretaris

Stuurgroep

- Voorzitter
- Twee leden

Adviescommissie

- Vaste leden

Beheerautoriteit

- Directeur Europese programma's
- Hoofd Stimulus
- Programmamanager OPZuid
- Controller OPZuid

Triple Helix organisaties

- Voorzitter
- Directeur

Algemeen

- Europese Commissie
 - o lid Comité van Toezicht
- Ministerie EZK
- RvO
- Ministerie Financiën (Audit Autoriteit)